

www.gect.cat

10è Tomb de tardor (2008)

La font de l'ermita de Sant Miquel de la Tosca

Vilanova de Prades, al peu de la serra la Llena

Primer dia: Prades – Vilanova de Prades

Itinerari: Prades – GR65.5 – Els Sagalassos – Collet Blanc – Mines prehistòriques – serra la Llena – coll de l'Avellar – ermita de Sant Miquel de la Tosca – Vilanova de Prades.

Hores efectives: 7,24   Km aprox: 24

00,00 Sortim de Prades en direcció oest seguint les marques del GR65.5 o camí de Sant Jaume de Galícia, que en aquest tram coincideix amb el GR 171. Creuem el riu de Prades i passem pel costat de la font de Vilavella, pujant suaument per tram encimentat.

00,20 Coll de la Drecera (1.080 m). A l'esquerra tenim el començament de la serra de la Gritella. Baixem una mica i seguim per pista ampla entre bosc sempre en direcció oest. El turó que hi ha a la dreta és el Tossal del Toniet, de 1.042 m.

00,30 Pal indicador, deixem la pista i baixem a la dreta (N) per un corriol. Hi ha una fletxa groga del Camí. Més endavant creuem una pista i seguim entre bosc. Anem paral·lels a la carretera.

00,45 Creuem la carretera de Prades a d'Albarca i seguim per pista vora una tanca metàl·lica. A la dreta tenim els edificis de les antigues granges avui escola d'idiomes.

Travessem la partida dels Sagalassos, zona de espais oberts i suaus turons de llicorella recoberts d'alzines. Tindrem bones vistes de la serra de Montsant a l'esquerra (S). No hi ha problema en seguir el camí.

01,15 Saltem a una pista i la seguim 50 m cap a la dreta, després la deixem i seguim a l'esquerra en direcció oest, sempre seguint les marques del GR.

01,28 Creuem sota una línia elèctrica d'alta tensió i la seguim a la dreta (N) durant 100 m, després seguim a l'esquerra (O) per sender.

01,35 Travessem una pista, seguim recte. Poc després el camí fa una ziga-zaga i segueix per pista a l'oest.

2,13 Darrer revolt de la llarga pujada. Si mirem enrere podem veure el barranc de Viern en tota la seva amplitud. Al fons tenim la serra la Llena i el poble del Vilosell.

2,16 Coll de les Masíes. Creuem la carretera de Poblet a Prades i seguim recte per una pista en direcció sud que puja suaument. En poden veure repoblacions amb roure reboll.

2,55 Coll del Bosc. Hi ha pals indicadors i una bassa contraïncendis. Seguim recte cap al Tossal de la Baltasana que tenim davant.

3,05 Font de la Mina de l'Obis. A l'esquerra veiem el barranc del Tillar i la casa forestal.

3,13 Bifurcació. Girem a la dreta pujant, seguint ara les marques del GR171.

3,28 Tossal de la Baltasana, cim culminant de les Muntanyes de Prades, amb bona panoràmica. Seguim el GR per un sender que baixa fort en direcció oest.

3,43 Saltem a una pista i girem a l'esquerra baixant.

3,55 Coll de la Foguina, canviem de vessant. Seguim baixant per la pista.

4,00 Deixem la pista que baixa a l'esquerra i seguim recte les marques del GR per un sender ample.

4,20 Creuem la carretera i entrem al nucli històric de Prades.

Bibliografia:

Itineraris per la Serra La Llena i els Sagalassos, per Enric Agudé i d'altres. Reus 2005
<http://vilosell.blogspot.com>
<http://www.vprades.altanet.org>

Treball de camp: Lluís Díaz

Segon dia: Vilanova de Prades – Prades

Itinerari: Vilanova de Prades – barranc de Valldescura – barranc de Viern – coll de les Masíes – coll del Bosc – Tossal de la Baltasana – Prades.

Hores efectives: 4,20   Km aproximats: 16

0,00 Sortim de Vilanova en direcció sud per la carretera de Prades.

0,04 Al segon revolt, deixem la carretera per una pista encimentada a l'esquerra que puja. Hi ha un pal indicador i un cartell que indiquen Vallclara.

0,08 S'acaba la pujada i el ciment. Comencem la baixada per la banda obaga de l'ample barranc de Villescura o Valldescura. Tenim al davant la Punta de Sales (1.046 m) i el Tossal Gros (1.111 m).

0,21 Deixem a la dreta una pista que puja, seguim baixant per una zona de bosc mixt de pins i castanyers.

0,26 Deixem una altra pista a dreta, seguim baixant.

0,29 Se'ns ajunta per l'esquerra una pista. Hi ha un pal indicador. Seguim recte tot baixant.

0,41 Passem a tocar una caseta i una font en una zona de conreus.

0,53 Deixem a l'esquerra l'entrada a una finca particular i poc després la pista que seguim gira a la dreta, agafant orientació sudest, i entrem en el barranc de Biern o Viern, tot cobert de bosc.

1,02 Creuem a gual el barranc de Viern i pugem per l'altra banda.

1,04 Bifurcació. Deixem a l'esquerra la pista que baixa a Vallclara i agafem la de la dreta que puja. Hi ha un pal indicador. Travessem un bosc de pi, alzina, roure i castanyer.

1,30 Deixem a la dreta una pista que baixa, seguim pujant. Més endavant passem per una zona de castanyers que cobreixen la pista amb les seves branques.

01,42 Pal indicador en el lloc anomenat Feixa Llarga. El GR171 gira a l'esquerra i se'n va cap a Albarca. Nosaltres seguim el GR65.5 recte (O).

02,00 Collet Blanc, hi ha un pal indicador. Saltem a la carretera Prades – Ulldemolins i la seguim durant 100 m, després agafem una pista ampla a la dreta. Acabem de deixar el GR 65.5. Trobem alguna vella marca verda y blanca, és el SL5. És el Camí Ancestral que anava de Salou a les mines prehistòriques de la Solana del Bessó.

02,08 Pal indicador que, a més de Ulldemolins i Vilanova, assenyala les mines, seguim per la pista ampla i plana en direcció NO entre camps d'ametllers.

02,30 Corral d'en Llurba, a la vora de la pista. Tenim una magnífica vista del vessant nord de la serra de Montsant des de la Corbatera als Pins Carrassers. També es pot distingir al fons el poble d'Ulldemollins.

02,33 La pista gira fort a la dreta i segueix en direcció nord-est, després baixa suaument fent revolts molt ben dissenyats. Comencem a tenir una bona panoràmica del vessant sud de la serra la Llena i del vessant nord dels turons dels Sagalassos que cauen cap a la profunda vall del riu de Prades.

02,50 Mines prehistòriques d'Ulldemolins. Es pot veure el pou principal d'extracció, una bassa i restes d'edificacions. Aquestes mines foren estudiades per l'arqueòleg reusenc Dr. Salvador Vilaseca, que hi va trobar 60 pics miners de pedra polimentada que daten del Neolític i començaments de l'edat del Coure (uns cinc mil anys endarrera). Les mines foren reobertes al 1950 per la manca de coure després de la 2a guerra mundial.

Seguim baixant fort per pista en direcció al riu de Prades.

03,00 Creuem a gual el riu de Prades. Saltem a una pista que segueix el curs de riu, passa pel costat dels rentadors de mineral de la mina i després puja en direcció nord.

03,17 Bassa rodona d'aigua contraincendis al costat del mas de Moliner.

03,22 Carretera de Ulldemolins a Vilanova de Prades. La seguim a l'esquerra (O) durant 300m. Just passat el km4, anem a la dreta per un pontet que entra en un tros. Hi ha una marca molt vella, és el SL6.

03,31 La pista arriba a un tancat per ramats. El rodegem per la dreta i busquem les traces d'un camí de ferradura antic, avui perdut i abandonat. Era el camí Cornudella a la Pobla de Cérvoles. Després d'un parell de ziga-zagues puja en diagonal a la dreta (NE) salvant progressivament el cingle. El traçat està molt ben trobat i aviat guanyem alçada a sobre mateix de la carretera, la bassa i el mas de Moliner.

04,02 Camí de capçada de la serra la Llena. El seguim a la dreta (E) anem entre bosc. És el SL6, camí d'Ulldemolins a Vilanova per la carena de la serra.

04,10 Bifurcació. Deixem a l'esquerra un ample camí antic avui abandonat que baixa a la Pobla de Cérvoles. Salvem un esglaó i seguim plans pel camí carener, sempre entre bosc d'alzines i pins.

04,16 El sender gira i perd una mica d'alçada pel vessant obac, després planeja seguint sempre en direcció est.

04,38 Arribem de nou a la carena. Tenim una ampla visió cap a la dreta (S) de la serra de Montsant i el Sagalassos. A l'esquerra (N), la plana de les Garrigues amb la Pobla de Cérvoles i el Vilosell.

04,40 Fem un tomb de 180 graus, canviem de vessant i de seguida recobrem la direcció est.

04,45 Encreuament. Per l'esquerra baixa el camí de Vilanova a la Pobla de Cérvoles pel coll de les Marradetes. Seguim planejant recte en direcció est, ara el sender és més ample i fressat.

04,46 Per la dreta surt un corriol que baixa a la carretera Ulldemolins – Vilanova de Prades. És el SL12. Nosaltres seguim recte, pujant una mica pel vessant solà de la serra la Llena.

05,05 El camí fa diverses pujades i baixades seguint el perfil de la carena, estem arribant a la zona més alta.

l'avellaner. El conreu més important de regadiu és la patata, de gran qualitat, com les tòfones. Té una població de 144 h (2007).

Per documents del s. XII sabem que Vilanova tenia un castell. Albert de Castellvell, gran personatge militar i de la noblesa, donà Vilanova per poblar a Pere d'Avellanes, i a Pere de Pinós, sacerdot, la mateixa dominicatura. Aquest fet tingué lloc al febrer de 1163. Al mateix temps, Pere de Naveta fa donació a Pere de Pinós de diferents propietats i béns que foren de Bernat de Barona, el Castell de Vilanova i altres terres de les muntanyes de Siurana.

L'any 1324, Vilanova fou integrada al Comtat de Prades, quan Jaume II el creà a favor del seu fill Ramon Berenguer. Davant l'abundor d'aquest nom toponímic en el territori català, se li posà l'afegit "de Prades" per evitar confusió i, al mateix temps, denotar la dependència del Comtat.

L'església de Sant Salvador és d'estil barroc i fou construïda a la fi del segle XVIII. Alguns murs de l'antic edifici, esmentat el 1180, poden veure's fent de partió amb la rectoria. Vora el poble i a tocar del cementiri es troba l'ermita de Sant Antoni de Pàdua, construïda al segle XIX i costejada, segons la tradició, per tres dones que es lliuraren de la pesta.

Moltes de les cases de la vila presenten magnífics portals adovellats, signe inequívoc de la importància econòmica de la vila durant segles. Vora el riu de Montsant poden veure's diversos molins, tots sense ús. La festa major de la transfiguració del Senyor -Sant Salvador-, es celebra el primer dissabte i diumenge d'agost. La festa i mercat de la Castanyada, l'últim dissabte i diumenge d'octubre.

6,21 Arribem a un collet i baixem per l'altra banda.

6,23 Bifurcació. Si anéssim rectes aniríem al barranc del Crucifix i al Vilosell. Girem a la dreta (S) seguint les marques del PR i pugem fort entre bosc.

6,34 Petit collet en el contrafort. Hi ha una bona panoràmica de la fondalada d'on venim. El sender planeja una estona i després torna a pujar.

6,53 Clariana entre el bosc. Seguim pujant per una pista abandonada. A la dreta es veuen les antenes de la carena.

7,03 Arribem una pista ampla que ve de Vilanova. La seguim a la dreta tot pujant.

7,05 Carena de la serra la Llena. Seguim planejant per la pista en direcció oest.

7,08 Poc abans d'arribar a les antenes, deixem la pista per un replà a l'esquerra d'on surt un sender que baixa al sud.

7,13 Passem a frec d'un cingle sota la Punta Curull, el punt més alt de la serra. Es veuen vies d'escalada.

7,17 Girem a l'esquerra i baixem de cara al poble.

7,19 Creuem una pista, seguim recte entre conreus d'ametllers.

7,24 Entrem a Vilanova de Prades pel costat de l'església.

El terme municipal de Vilanova de Prades està situat a l'extrem sud-oest de la Conca de Barberà, al límit amb el de les Garrigues, el Priorat i el Baix Camp, i sota els cingles de la serra de la Llena, amb la punta del Curull (1.023 m.)

L'orografia és molt accidentada i apareix drenada pel riu de Prades o de Montsant. La majoria del terme és bosc i bosquina. La vinya, en altres temps important, ha sofert una considerable regressió, substituïda per

05,15 S'acaba la pujada, anem ara pel vessant nord.

05,20 Coll de l'Avellar. Bona panoràmica. Cap al nord, la plana de les Garrigues amb la Pobla de Cérvoles i el Vilosell. Cap al sud, Vilanova i els turons dels Sagalassos. Hi ha una pista molt ampla que segueix la carena cap a l'est passant a tocar de la torre de guaita contraincendis i les grans antenes que veiem més endavant. Nosaltres girem a l'esquerra en direcció NE i baixem per la banda obaga seguint una pista abandonada entre bosc.

5,35 Arribem a la vora d'un cingle. Som al davant d'una gran fondalada coberta de bosc al fons de la qual hi ha l'ermita de Sant Miquel de la Tosca. Girem a l'esquerra (N) i seguim baixant.

5,42 Bifurcació. Agafem a la dreta tot seguint la pista abandonada (NO). Poc després passem per les runes d'una caseta.

5,49 Després d'un pas estret entre roques trobem un encreuament. Seguim a l'esquerra per un sender que baixa fort.

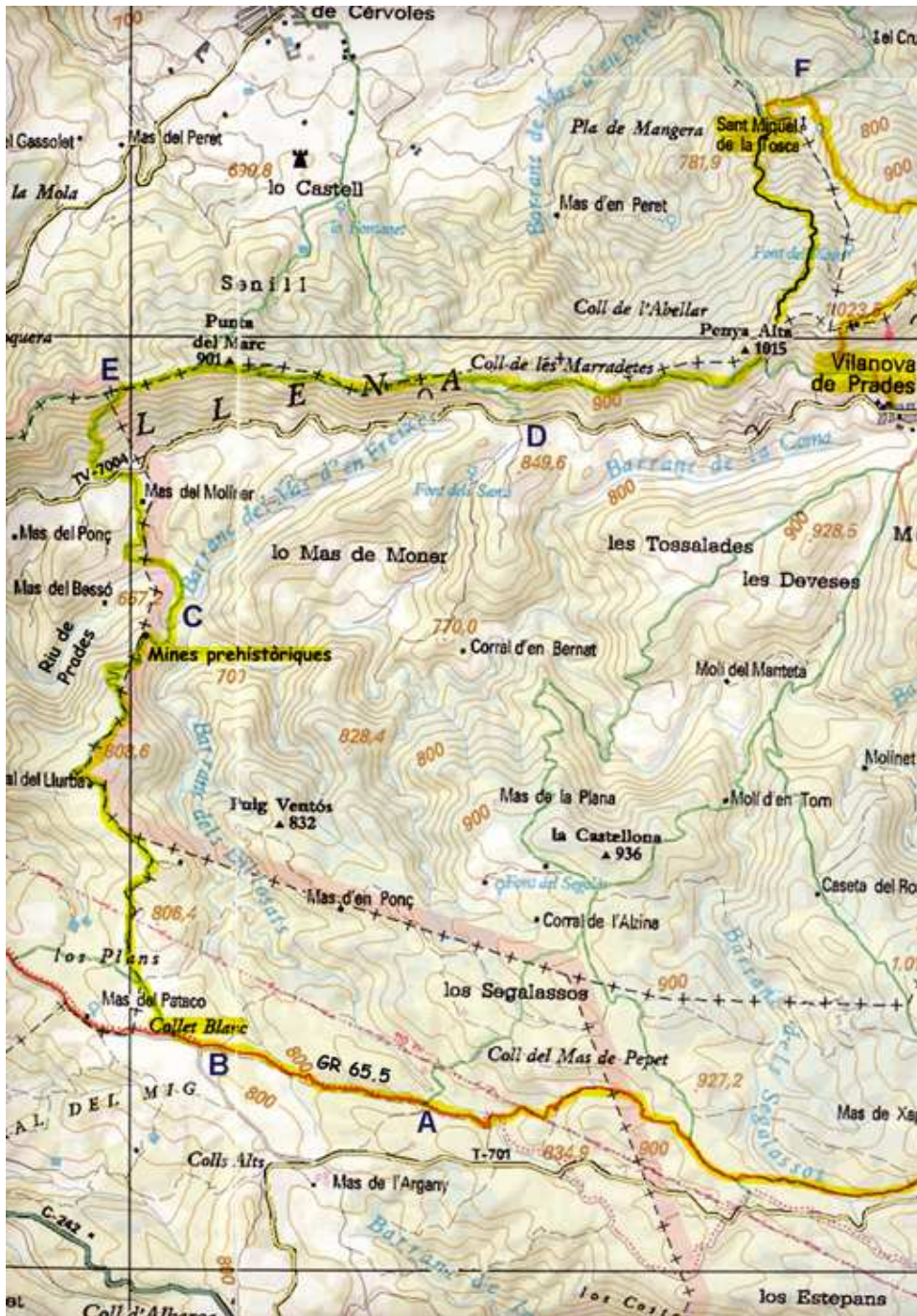
5,54 Acaba la baixada forta, seguim baixant entre bosc. Més endavant podem veure les espectaculars formacions rocoses del cingle oposat.

6,03 Ermita de Sant Miquel de la Tosca. Hi ha una gran plaça amb plàtans, pollancre i til·lers. A la dreta hi ha la pujada a la font.

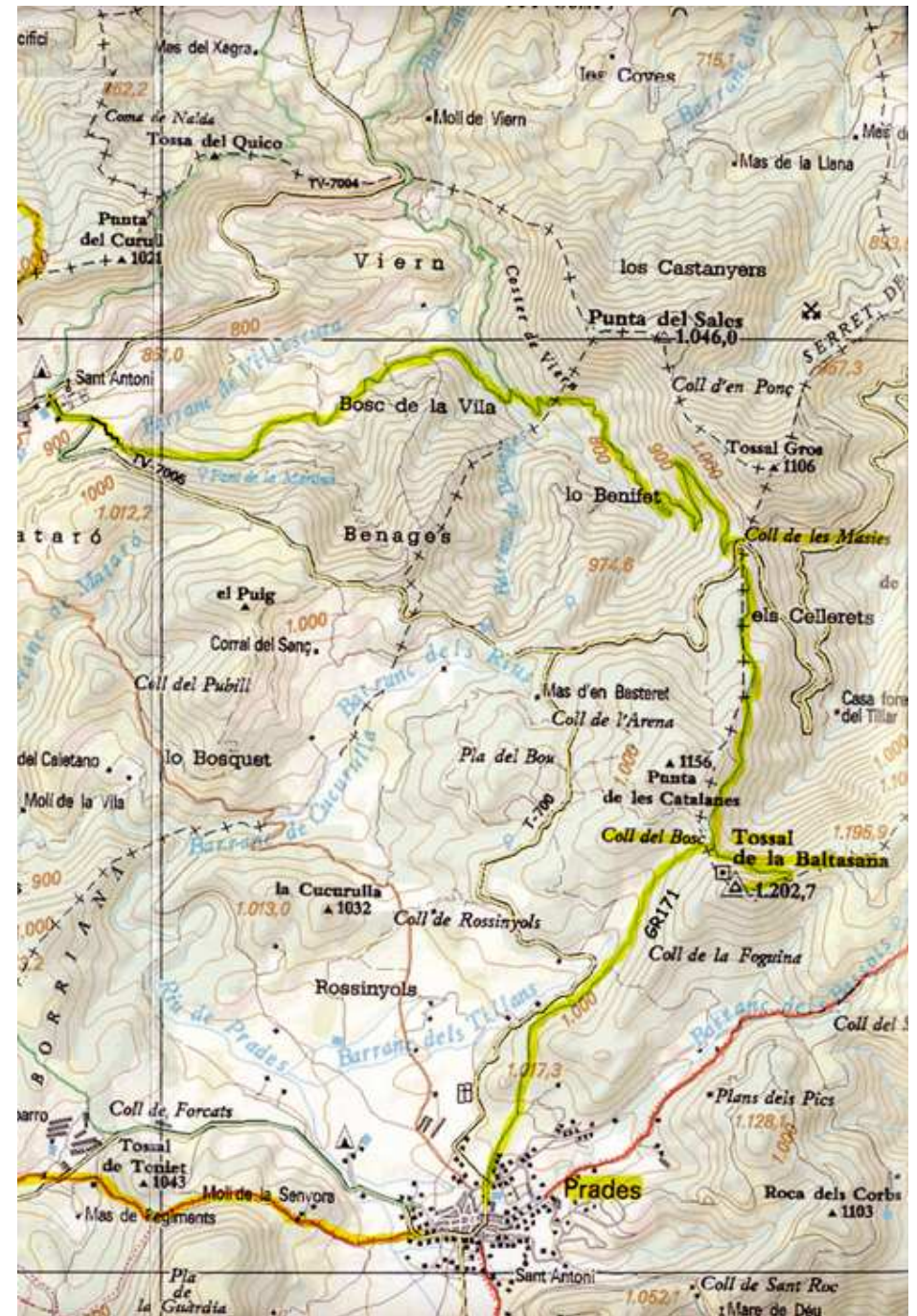
L'ermita de Sant Miquel de la Tosca està a 700 m d'altitud sobre el nivell del mar, a 4 km al sud del Vilosell (les Garrigues) i enclavada en el seu terme municipal. El nom de "la Tosca" prové de la pedra esponjosa del cingle on brollen les aigües del riu de Set. Aquest indret, conegut per "les Fontetes", es troba a uns 150 m de l'ermita.

L'ermita primitiva fou construïda el 1482. L'edifici actual és d'estil barroc català del segle XVIII. Durant la guerra del Francès l'ermita fou convertida en hospital de sang per a les tropes napoleòniques. Al 1940 es van reparar els danys soferts durant la guerra civil.

6,13 Sortim de darrera l'ermita per un sender que puja en direcció est, marcat com a PR184. Anem paral·lels a un cingle que veiem a l'esquerra.

6

7